

NVision Insight
Group Inc.

YOUR VISION, OUR INSIGHT

Atanguyat Naittumik Uqauhiit

**Ipigalaingnikkut uvalu Quglukhimanikkut
Mamitigahuangniq**

Nunavunmi

Niqiliqivik, 2018

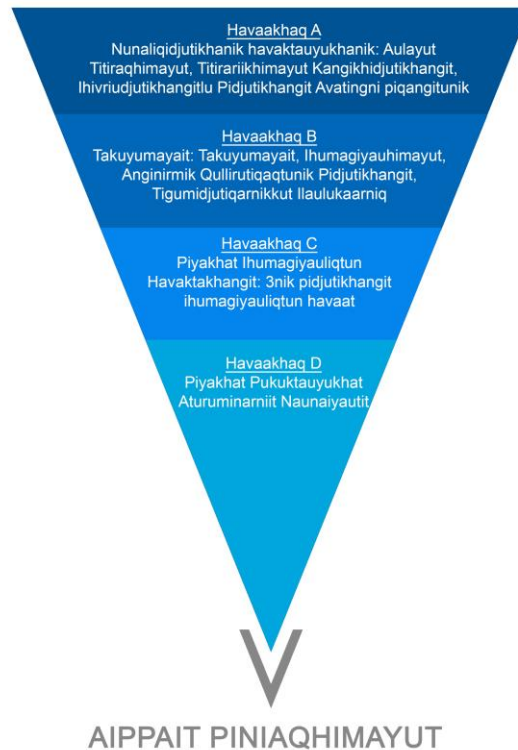
Talvani Uqautauyut

---

1. Atuqtakhat	1
2. Tautuktuumiyaaqtait uvalu Ihumagiyait.....	2
3. Atugahat haffumunga "Piliuqhimayuq Nunavunmi" Upautiniq Ipigalaingningmun uvalu Quglukhimanikkut Mamitiivikhamik.....	3
Atugahaq #1: Ihuaqhiyuumiqhimayut Nunallaanun Pihimayut Kivgaqtuutit /Maniqami Aulaaqtitugit Mamitiiniq	4
Atugahaq #2: Nunavunmi Mamitiivikhaq	5
Atugahaq #3: Nunalaani Havaktunik Pivalliadjutikharnik	6
4. Atuliqtauniq	7
5. Naittumik Ikayuutait uvalu Akiit.....	8

Atanguyat Naittumik Uqauhiit Ipigalaingnikkut uvalu Quglukhimanikkut Mamitigahuangniq Nunavunmi

Uvani Qitiqqautiyuq 2017, Havakviat Munaqhiliqiyit Qanuginiitigut inuuhikkut Titiraqtia (QOL) ukualu Nunavut Tunngavik Inckut. (NTI) katitiquhiyut inungnik tigumidjutiqaqtunik kangiqhipkaqlugit havaktakhanik ihuaqhiyuumiqlugu Ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut mamitigahuangniq Nunavunmi.¹ Taimaalu Kavamatkut Nunavunmi (GN) katulaaktitaat NVision Insight Katimayiit havaklugit ihagiagiyaayut ihivgiuqnikkut, havaktakhat piyakhat uvalu atuguminaqniit naunaiyaqlugit haffumunga nunvuanmi Ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut mamitigahuangniq ikayuutikhat uvalu kivgaqtuutit. Tamainun pinahuagutit havaaghanun ihivgiuqlugit atuguminaqniit, ikayuutikhat piyakhat uvalu atugahat ilauyut tunihiyaamingni nunavunmiunun ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut mamitigahuangningmik tapkuat tungaviqaqtut Inuit pitquhiinun uvalu ikayuutit aulahimaatumik mamitiqnigut uvalu mamitpailiadjutikhat Nunavunmiunun. Havaktauyukhaq ilaqaqtuq hitamanik pidjutiaqluni havauhikhaa, piksaluqhimayuq ataani.

¹ Tigumidjutiqaqtut inuit ilauyut tikuaqtauhimayut hamanga hitamanin Nunavunmi Inuuhiqattiaqnikkut katimayiit (Ikaluktutiami Inuuhiqattiaqnikkut Katimavik, Pulaarvik Kablu Kaitmavik Kangiqliningmi, Ilisaqsivik Katimayiit uvani Kangiqtugaapingmi uvalu Tukisigiarvik katimayiit uvani Iqalungni). Aviktuqhimayuni timiquitilgit kivgaqtuqtauuyut ilauyut Maligaliqiyiit ((Apiqhuiyit uvalu Nunallaani Maligaliqiyit Havakviit), Pitquhiliqiyiit, Maniliqiyiit, Inuuhiliqiyiit, Aaniaqtailiyut (Inugiangniqni Aaniaqtailiniq, Ihumaliqiyit uvalu Ipigalaingnikkut uvalu Qanuginiit Inuuhikkut Havakviit) uvalu Nunavumi Ukiuqtaqtumi Ilihaqpaalivik.

1. Atuqtakhat

Ipigalaiqnikkut uvalu quglukhimanikkut atadjutiqaqtuk haffumunga kinguatigut uvalu ininingungnikkut quglukhimanig atuqtauhimayuq Inungnun tamaini Inuit Nunaini uvalu tadjamin ublumimun aviktuqhimayumi Nunavunmi. Hapkua atayut aalakiinin atuqhimayamingnin (imaa nunapkaqtaunikkut, nuutiqaunikkut, qinmiinik tuqutiginnikkut, ahinun ilihagiaqtuqtitauhimayut). Taimaali amigaitut Nunavunmiun atuqtaat taangaq munagittiaqhutik uvalu pidjutigiblugit aaniqtitingitutik inuuhingmingni, aulahimaatumik aaniagutit ipigalainigit uvalu quglukhimangit mihigimayayut Nunavunmi tamaini aktilaani.

Talvanga 1999, Kavamatkut Nunavunmi uqautigiyaat ihagiahungniq attautit ihagiahuktut mamitiivikhamik ipigalaingnikkut uvalu ihumamikkut ayuqhautinik imaa tunihilutik nunamingni igluqpangnik uvalu ikayuutikhanik hilataani nunavut.. Hapkununga tamavyaita tungaviqangitut Inuit pitquhiinun uvlauuniin nunaqaqaqtunun upautiningmik mamitingnikkut uvalu inuuhiqattiangnikkut. Kihimi, iluani Nunavunmi piqaqtut nunallaani pihimayunik ikayuutinik uvalu katimayiit tapkua tunihiyut piyakhanik Nunavunmiunun qiniqhialutik uvalu tuniyaulutik uqaujiningmik uvalu ikayuutinik nunamingniingitumik pihimayut. Kavamatkut Nunavunmi hapkunuuna Munaqhiliqiyit (Ihumaitigut uvalu Ipigalaingnikkut Havakviit) tunihiyut nunallaanun pihimayut aaniaqtunun kivgaqtuutinik ikayuqhugit mamitingningmun ipigalaiqnikkug uvalu quglukhimanikkut. Nutaaniklu, nakuuhidjutinik nunallaanun-pihimayut ikayuutit tuniyayut nunallaani katimayiit hapkua Ikaluktutiami Inuuhiqattiaqnikkut Katimayiit, Ikaluktutiami Inuuhiqattiangnikkut Katimavik Ilisaqsivik Katimayiit (Kangiqtugaapingmi), Pulaarvik Kablu Katimavia (Kangiqliningmi), uvalu Tukisigiarvik Katimaviit (Iqalungni) hapkununga Nunavummiunun.

Kingulingni ukiuni, amigaitut hivayautauvaktut nunaqyuami uvalu nunavunmi aktilaangitigut, katimablutik ihivgiuqnikkut, uvalu Inuit katimayiitlu uvalu aalat uqautigivagaat qanuginiit ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut, ilauyut havaktaunikkut ipigalaingningmun uvalu quglukhimanikkut mamitingnikkut ikayuutit uvlau igluqpangnik pitquhikkut pihimayunik kangiqhidjutait, quglikhimanikkut kangiqhidjutiqaqtunik uvalu atuguminaqtut Inuinangnun, ilainun uvalu nunallaanun. Una ilauyuq Itquumanikkut Nutaanguqtiriniqlu Katimayiuyut Pitquidjutta haffumunga Hanaqiyakhamun #21 kitu tuqhulaugutayut hapkununga kanatami kavamatkunun:

“...tunihilutik ihuaqtumik maniliqtuiningmik atuqtunun uvlau nutaanun Nunaqaqaatunun mamotiivingnun uqautigilugu iqaiyangnikkut, ihumakkut, mihingnautinun uvalu ukpiginikkut ayuqhautinun pidjutiqaqtut hapkununga ahini ilihagiaqtungnikku, uvalu pihimalugu maniliqtuiniq hapkununga mamitiivingnun Nunavunmi uvlau Nunatsiami hivuliulugu.”²

---

² Itquumanikkut Nutaanguqtiriniqlu Katimayiuyut Kanatami. (2015). *Pitquidjutit haffumunga Hanaqiyakhamun: #21*.

Aadjikiiviyaktuq pitquidjutinun havaktauhimayut hapkunanga Qikiqtani Itquumanikkut Nutaanguqtiriniqlu Katimayiyut (2013), hapkunuuna Nunavunmi Tunngavik Inckunin. (2013-14) uvlau aalat nutaat uvani *Inuusivut Anninaqtuq – Nunavunmi Inminiiqtailinikkut Hanaqidjutikhat Upalungaiyautit hpkununga 2017-2022.*

Piqangitumi, piqaqtuq angiyunik ayuqhautinik havagiami atuguminaqtumik ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut mamitiivingni Nunavunmi. Piqaqtut qanuginiitigut:

- nunap atuqpiaqtait nunavunmi;
- ayungnangniit ayuqhautit aangayaaqnaqtunik atungniq uvalu aangayaaqnaqtunin ayuhautit Nunavunmi uvalu Inungnun pidjutauyut ingilgaani uvalu ukiuqaqtuni qugluknikkut;
- qanuginiit avatiini inugiangnigit aaniaqtailinikkut (imaa iglukhailuqnikkut); uvalu
- auladjutikkut -pihimayut inungnun ayuqhautit, mangit kikliitigut uvalu ilauyut ayuqhautit..

2. Tautuutumiyaqtait uvalu Ihumagiyait

Tungavikhaa ihumagiyayukhaq ihuaqhiyuumiqlugu nunvuanmi ipigalainikkut uvalu quglukhimanikkut mamitiivingnik piyakhanik Nunavunmiunun atadjutiqaqtut pidjutainun ilauyut inugaingniitigut aaniaqtailinikkut, amigaigyuumiyut aktilaangit atungnigit aangayaaqnaqtunik (tangangmik, aangayaaqnaqtunik) uvalu inmi piinagialinikkut, hapuqtunik kivgaqtuutinun uvalu ihagiagiyayut mamitiivikhanik tapkua pitquhiikkut qayangnaitunik uvalu quglukhimanikkut kangiqhidjutiqaqtunik.

Ikayuutikhaq ihuaqhiyuumingningmun nunavunmi ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut mamitiivingnik uvalu mamitingnikkut kivgaqtuutit amigaitut. Piyakhaqaqtuq havaklutik "havakhimayumik Nunavunmi" uaputinia tamna pidjutiqaqtut ihagiagiyainun Nunavunmiun, pidjutiginiaqtaa aalangayuq qanuginiit ingilgaaqniit uvalu ukiuqaqtunun quglukhimanik, uvalu nakuutqiamik kiudjutiqaqtuq atuqniitigut aangayaaqnaqtunik atungniq Nunavunmi (e.g. imigaanginaqtunun higaaqlungnik atungniq) aimaalu aangayaaqnaqtunik atuqpalaangningmun ayuqhautit (ipigaliaqniq).

Tugaaqtauhimayut inuit nunavunmi ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut mamitingniq tapkua inuit atuqhimayut ayuqhautinik aangayaaqnaqtunik, ilauyut inimgniq uvalu higaaqlungnik atuqtut, kitut pidjutiqaqtut aangayaaqnaqtunik atungniitigut ayuqhautinik(ipigaliangniq) uvaluuniin qayangnautiqaqtut ayuqhautiqaliqlutik hapkuninga. Taimaali atungniaqtut qanuqli ayuqhautigilq=iqlugit inmi (havaangiqlutik, piqatigiingnikkut, maligaliqiliqlutik uvalu inuuhiqattiaqnikkut auladjutinun) uvaluuniin ilamingnun uvalu nunamingnun.

Ilauhimayuy ihagiagiyayuni ihivgiuqniqni uvalu naunaiyainikkut, ihuaqhaqtauluaqtukhat, piliuqhimayut Nunavunmun upautidjutit ipigaliangningmun uvalu quglukhimanikkut mamaitiivit ilauyut:

- Aylahimaaqtumik munagidjutit atuqtauyut;

- Ayuqhaqtunun tugaaqhimayut uvalu tikiniagutait-ikayuutaulutik mamitingningmun upautihimayut (taimaaqpalianiq uvalu ayuqhautinun mikhiyuumiqlugit);
- Aalakiiklugit mamitiiningmun upautingit tapkua pidjutiqaqtut tamangnun munahinikkut/uataanun uvalu Inuit pitquhiitigut uvalu ilitquhiitigut atuqtauuyut;
- Piyakhanik mamitiinikkut pihimayut (nunamingni, maniqamilut);
- Pitquhikkut ilihaidjutit (pitquhikkut mamitingniq);
- Ilait-ilaulugit uvalu ilagiingnun ikayuutikhat; uvalu
- Nunalaani Havaktunik Pivalliadjutikharnik.

3. Atugahat haffumunga "Piliuqhimayuq Nunavunmi" Upautiniq Ipigalaingningmun uvalu Quglukhimanikkut Mamitiivikhamik

---

Pihimayunik uqautuhimayunik tigumidjutiqaqtunin uvalu paqitiniitigut ihagiahungnikkut ihivgiugutinik uvalu piyakhanik pivallianingmik qanuginiitigut havaktaghat, pingahut (3) atugaht haffumunga "piliuqhimayut Nunavunmi" upautingut haffumunga nunavunmi mamitiivikhanik tukhiqtauhimayut uvalu uqautauvaktun.

Atugahaq #1: Ihuaqhiyuumiqlugu nunallaanun pihimayunik-auladjutit tunihiyut Aulaaqtitiblutik Maniqami (OTL) mamitiqnikkut aulaaqtut uvalu aalat nunallaani ikayuutit.

Atugahaq #2: Nunamingni mamitiivikhamik Iqalungni (taiyauluaqhimayuq imaa Nunavunmi Inuuhirihyuumiqnikkut Katimavik (NRC).

Atugahaq #3: Havaklugit imatun Inuinaqnik havaktuqaliqlutik tapkua havaktiqaqlutik tamangnik Maniqami Aulaaqtitiblutik mamitiiningmik imaalu Nunavunmi Inuuhirihyuumiqnikkut Katimavingmik.

Hapkua atugahat naunaiyaqhimayut tamainun uvani Naittumi Uniusjutini, ilaubleugit akiit atulingnikkut naunaiyaqhimayut.

Atugahaq #1: Ihuaqhiyuumiqhimayut Nunallaanun Pihimayut Kivgaqtuutit /Maniqami Aulaaqtitugit Mamitiiniq

Una atugahaq pidjutiqaqtuq tutqiktumik, aulahimaaqtumik maniliqtuiniq pingahunun nunallaanun-pihimayunun ihuaqhaqhimayut tuniuyaamingnik Maniqami Aulaaqtitulitik (OTL) mamitingniq ipigalaingningmun uvalu quglukhimanikkut mamitiidjutit Nunavunmiunun attautinun Nunavunmi pingahut aviktuqniini. Pingahut kivgaqtuqviit iglut nayugaqangniaqtut hapkunani:

- Kitikmeoni: Ikaluktutiami, aulapkaqtayut hapkunanga Haamlanin Ikaluktutiami Inuuhiqattiaqnikkut Katimavik (CBWC);
- Kivallirmi: Kangiqliningmi, aulapkaqtayut hapkunanga Pulaarvik Kablu Katimavik (PKFC); and
- Qikiqtaalungmi: munaqhiyukhat nunallaat uvalu aulapkaiyukhat naunaiyaqtauniaqtut.

Hapkua aulaaqtitinaqtut 28nik ublunik aangayaaqtuqnikkut mamitiidjut uvalu mamitigutit tugaaqhimaniaqtut aulaaqataaqtut pingahunik hitamaniklu attauhingmi ukiumi. Ihuaqhiyuumiqlugu maniliqtuiniq pipkaidjutikhaq 28nik ublunik mamitiivikhatigut ikayuutit tuniyauniaqtut Ikaluktutiami malguiqtuqlugu ukuiq.

Naunaitkutat 1 tunihiyut naunaiyaqhimayut akiit ilaayut atuliqniitigut haffumunga Atugahamun #1: Ihuaqhiyuumiqlugit Nunallaat Kivgaqtuutait uvalu Maniqamun Aulaaqhutik mamitiidjutit hamanga 2019/20 hamunga 2023/24 uvalu aulahimaaqluni. Akiit ilaayut aulagutikhainun maniqami igluqpangnun uvalu tamayanun. Ukiumi auladjutit akiit ilaayut hapkununga aulaaqtitinikkut auladjutit, imaalu maniqamiitut ukiungitigut havaktukhat uvalu havagaanginaqtukhat nunallaat katimayitigut.

Nuanaitkutaq 1

Naittumik Akiit

Ihuaqhiyuumiqhimayut Nunallaanun Pihimayut Kivgaqtuutit /Maniqami Aulaaqtitugit Mamitiiniq

Naittumik - Ihuaqhiyuumiqhimayut Nunallaanun Kivgaqtuutit Maniqami Aulaaqtitugit Mamitiiniq						
Ukiumi Auladjutikkut Akiit						
Aulagutikhatigut Akiit	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2023/24 uvalu Aulahimaaqtumik
Qiqiktaalungmi	\$ 297,481	\$1,033,647	\$1,033,647	\$1,033,647	\$1,033,647	\$1,033,647
Kivallingmi	\$306,856	\$1,052,045	\$1,052,045	\$1,052,045	\$1,052,045	\$1,052,045
Kitikmeoni	\$162,943	\$1,508,931	\$1,508,931	\$1,508,931	\$1,508,931	\$1,508,931
Atautimun	\$767,280	\$3,594,623	\$3,594,623	\$3,594,623	\$3,594,623	\$3,594,623

Atugahaq #2: Nunavunmi Mamitiivikhaq

Una atugahaq pidjutiqaqtuq havaktaunia nunamingni mamitiivikhaq igluqpak ipigalaiqnikkut uvalu quglukhimanikkut mamitiivik Nunavunmi, taiyauluaqhimayuq imaa "Nunavunmi Mamitiivikhaq Igluqpak" (NRC).³

Kivgaqtuutinun inugiangnii haffumunga NRC Nunavunmiutauniaqtut kitut piqaqtut aalakiinik aangayaaqtuqnikkut ayuqhautinik kihimi ihagiahungniaqtut taiyauhimagayunik uvalu tugaaqhimayunik munaqhidjutinik tapkua tuniyauniaqtut atuqtauyunun uvalu hakugikhiyuumiqlugit nunallaanun-pihimagayunik kivgaqtuutit uvalu ikayuutit (ilauyut maniqami aulaaqtitlutik mamitiiviit ataani Atugahami #1). Mamitiivik tunihiniaqtuq nunamingni ipigalaiqnikkut uvalu quglukhimanikkut mamitiidjutikkut kivgaqtuutinik qanuginiitigut- uvalu quglukhimanikkut kangiqhidjutiqaqtunik pihimagayunik hapkununga:

- Angutit uvalu angnat aangayaaqtunik atuqnikkut ayuqhautit (ipigalaingningmun);
- Hingaiyaqhimayut arnat;
- Inulgamiit; uvalu
- Ilagiit (Aipaqangitut angayuqaat nutagalgit, aipagiit nutagalgit, aipagiit).

Upalungaiyaqhimayutigut, ukua NRCKut piqangniaqtut attautimun 32nik iglinik hinikvikhait 32 inuit (ilauyut nutaqatik) quyaginaq attauhingmik atuqtuq. Aulahimaaqniaqtuq ukiuq tamaat. Kivgaqtuutit tuniyauniaqtut Inuktitut uvalu Qablunaatut hapkununga inungnun tamainin pingahunin aviktuqhimayunin Nunavunmi. Mamitiivik Iqalungniiniaqtuq humi daaktiqangningmi, nutaanun ihivgiuqhiviqaqningmi uvlau hingaiyanun humi piinagialik kivgaqtuutinik tuniyauyut ihagiagiyainun hingaiyat angnat.

Kitunun aktilaanginun mamitiidjutikkut ikayuutit ihumaliugutauniaqtut pihimalugit attautit ihagiagiyaitigut uvalu qanuginiitigut, kihimi upalungaiyainikkut hulidjutit hapkununga mamitiqnikkut aulaniit ihumagiyauyut imaa 42nik ublunik.

NRCKut tunihiniaqtut aalakiinik mamitiidjutikhanik uvalu mamitingnikkut hatumiaqningmik tapkua uqautilugit tamangnik ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut upautilugit kitut munaginikkut pihimagayunik uvalu tapkua kitut pihimalugit Inuit uqaudjinikkut uvalu mamitiidjutit atuhimaaqtut. Nunamingni mamitiiviit tunihingit akhuvalaaq ayuqhautiqaqtunun munagidjutikkut kivgaqtuutinik (imingayunik) tapkua munagiyakhaqaqtut 24/7ubluni munaqhinikkut munagidjutinik uvalu iglikhainik. Kihimi, hapkua kivgaqtuutit aulahimaalutik piinagiaqnaiaqtut piyakhatigut hapkuatut hivuraani pihimagayunik mamitiiviit tapkua piqaqtut ihagiagiyamingnik havaktukhanik uvalu aktilaangitigut. Kihimi, havauhikhait aktilaangit tuniyaangani ipigaqnikkut munagidjutinun kivgaqtuutit/imiguiyangnik ihumagiyaungitu hivuniptingni.

---

³ Upalungaiyaihimaqniaqtut haffumunga nunamingni mamitiivikhamik igluqpangmik hivuningmi ilaayukhaugaluit ihuaqtumik atikhaanik. Inuit Qaujimagatuqangit Katimajit ilitugipkaqtayukhaugaluit haffumunga havauhikhaanun.

Ihuaqhagiiqhimayuuq havauhikhaq ikayuutikhaq nunamingni mamitiivikhaq igluqpak, piqaqtuq 57nik havagaanginaqtunik havaktunik, havaktauhimayuuq uvalu ilauiyuuq Naittuni Uniudjutini.

Naunaitkutaq 2 ataani tunihiyuuq naunaiyaqhimayunik akiinik ilauiyunik atulingnigitigut haffuminga Atugahaq #2: Nunavunmi Mamitiivikhaq.

**Naunaitkutat 2
Naittumik Akiit
Nunavunmi Mamitiivikhaq**

Naittumik Akiit - Nunavunmi Mamitiivikhaq	
Aulagutikhatigut Akiit (Akituyut)	\$55,186,175
Aulahimaaqtut / Ukiuni Akiit (Auladjutit)	\$10,664,126

Atugahaq #3: Nunalaani Havaktunik Pivalliadjutikharnik

Una atugahaq atadjutiqaqtuq hapkununga nakuuyumik piyaangini atulingniga aalatlu (imatun maniqami aulaaqhutik mamitiqtut uvalu Nunavunmi Mamitiivikhaq). Angiklivalialugu amigaitilaangit Inuinait aalakiinik ayuittiaqhimayunik ikayuutikhat mamitingningmun akhuuqnaqtuq piyaangini kivgaqtuutit aulayaangani ihuaqtumik hivitunikhaatigut. Pinahuagutit havaklutik Nunalaani Havaktukhanik tapkua havaktiqaqlutik tamavyaita havaaghat ilauiyut tahapkua ihagiahuktut munaqhiningmik, ayuittiaqtunik uvaluuniin amigaitunik taiyauhimayunik ayuittamingnik, uvalu tunihilutik tamainik kivgaqtuutunik Inuktut.

Havaaghatigut pivallianiq uqautauvaktuuq katimatilugit tigumidjutiqaqtut havauhiit uvalu piqaqhunilu angiqatigiiknikkut ihagiahungniq maniliqtugiangani una. Kihimi, havaktaghat iniqtigiaqaqtut ihumaliugutigiyangani ihuaqpiqaqtumik atugahamik ihuaqhaqhimaqtakhat havaktaublutik. Tadjamin, maniliqtuiniq tautuktuumiyaaqtauuyuuq malgunni: uqaudjinikkut ilihangniq/ilihaidjutit uvalu naunaitkutiqatunik ilihaidjutinik inuuhiliqinikkut uvaluuniin aadjikiiviyaktut ikayuutauniaqtut mamitingningmun.

Hulidjutikhaa ihivgiugutip,, \$1.2 milliaataala attauhiq ukiuq naunaiyaqtauhimayuuq ihagiagiyauiyuuq maniliqtuqlugu ilihangnikkut ilitagidjutinun uvani Nunavut Ilihaliarpaarvik (NAC). Una akitutillaagut pihimayuuq aadjiliugutigibluginik ikayuutikhat angigiiqhimayut hapkununga GNkunin pittiaqnikkut Havaaghatigut pivallianiq uvalu ilihaidjutikhanun aalani havaktakhani, piluaqhimayut ukua Nunavunmi maligaliqinikkut ilihaidjutit. Unalu, \$1.2 milliaataala attauhiq ukiuq naunaiyaqtauhimayuuq ihagiagiyauiyuuq haffumunga uqaudjinikkut ilihangniq uvalu ilihaidjutikhanun.

4. Atuliqtauniq

Aktilaanginik havagianganik upalunaiyautit uvalu pivalliani qikliqaliqtuq hapkunani Munaqhiliqiyini (uvalu ukualuat Qanuginiit Inuuhiqattiaqnikkut Titiraqti uvalu Ihumaliqiyit uvalu Ipigalaingnikkut Havakviit) ikayuutayut kikliinungaqtutik uvalu mikhivalaaqtutik uvalu tugaahimaliqhutik munagiblugit atuqtauyut ikayuutit uvalu kivgaqtuutit. Hivumut upalungaiyangniq uvalu pivalliani piyakhaq tukhiqtauyut atugahat nakuuyaangini uvalu hivumuugianganik aalakiitigut upalungaiyautini uvalu havauhikhat aalakiit hanaqidjutikhat.

Ihuaqhaidjutikhat ayuqhautinun atulingniinun, tukhiqtauyut tapkua Havaktut Ilagiit uvalu Uqaudjinikkut Katimayiit havaktaulik haffumani maniliqinikkut ukiungani 2019/20 (imatun qaiyumi maniliqinikkut ukiuq). Hakua havaktauyukhat nainaiyaqpiqlugit upalungaiyautit ihuaqhiyuumigianganik Nunavunmi ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut auladjutit tukhiqtauyut uvalu ihivgiugutinik havaktuni. Ilauyut haffumunga Havauhikhatigut Iligiit piniaqtut havaklutik ilanganik angayukhiit havaktut hapkunani Nunavunmi Mamitiivikhaq aulapkaqtauliqat.

Taimaalu kitut qanuginiit ayuittiaqtut ikayuqlugu hivumut upalungaiyaqniq atuqtauliqtut tadjja Nunavunmi - hapkua Inuit pitquhiitigut ayuittiaqhimayut uvalu Inuit uqaudjinikkut ilitquhiitigut pihimayut - aalat qanugit ayuittiaqnikkut upalungaiyaqhimangitut piyaangini. Uuktuutigilugu, qagitaualiqinikkut ayuittiangniq hapkununga inungnun ipigalaingnikkut ikayuutit piqangitut piqanginman nunamingni mamitiivikniq nunavunmi. Taimaitumik, ilanganik ilihimayainik piyakhaqtautut pidjutayuumun auittiaqtunik uvalu ipigalaingnikkut mamitiivikhanik kivgaqtuqtunik nunaqaaqtaunin inungnun nayugaqtautut aalani ilanganik Kanatami. Piyaangini Mamitiivikhamik ikayuqtauyaanganik ayuittiaqtumin, tukhiqtauyut tapkua Havaktakhanun Iligiit tuniyaulutik manikhainik ihuaqhaiyaanganik uqaudjinikkut inungnik ihagiagiyaingnik.

Akiit hapkua Havaknikkut Iligiit uvalu uqaudjinikkut inuit iliugaqtauhimayut naunaitkutani 3 ataani.

Naunaitkutat 3 Havaktakhanun Iligiit uvalu Uqaudjinikkut Katimayiit Akiit

Havaktakhanun Iligiit uvalu Uqaudjinikkut Katimayiit					
Hulidjutit	Ukiunga 1 2019/20	Ukiunga 2 2020/21	Ukiunga 3 2021/22	Ukiunga 4 2022/23	Ataaimun
Havaktakhanun Iligiit	\$1,334,908	\$1,334,908	\$1,334,908	\$1,334,908	\$5,339,632
Uqaudjinikkut Katimayiit	\$162,000	\$162,000	\$162,000	\$162,000	\$648,000
Ataaimut Akiit	\$1,496,908	\$1,496,908	\$1,496,908	\$1,496,908	\$5,987,632

Atulingnikkut Upalungaiyaut ilaayuq uvani Naittuni Uniudjutini uvalu pidjutiaqqtut atuqtakhanik ilanginik hffuma ihivgiuqnikkut havaktaini. Naunaiyaqhimayut hulidjutikhat havaktauyukhat ilaayut attautinun upalungaiyaqhimayuq atugahat atuqtuni avatqumayut talimat hamunga siksintu ukiunun.

5. Naittumik Ikayuutait uvalu Akiit

Taimaalu akiit ilaayut atulingningnun hapkua pingahut atugahat naittumik titiraqhimayut ataani, akhuuqnaqtuq imaalu tunihilutik ihivgiuqhimayunik ikayuutit uvalu qanuginiit maniliqtuiningmik ihuaqhiyuumigianganani ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut mamitiidjutit auladjutait Nunavunmi. Hapkua ilaayut:

- Tunihiyut ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut mamitiidjutikhatigut kivgaqtuutit 256nun Nunavunmiunun attauhingm ukiumi nunamingni mamitiivingni ikayuutinik uvalu kivgaqtuutit piinagialgit hapkunuuna Nunavunmi Mamitiivingni.
- Tunihiblutik ikayuutikhanik ipigalaingnikkut uvalu quglukhimanikkut kivgaqtuutinik Iqalungmiunun (aalatlu Iqalungni) haffumuunga aaniaqtuliqinikkut kivgaqtuutinik (ubluni ikayuutit, mamitiqnikkut katimayit) tuniyauyut hapkunuuna Nunavunmi Mamitiivingni.
- Hakugikhiyuumiqhugit aulahimaaqlugit munagidjutit mamitiivingmiihuiqata munagidjutikhainik kivgaqtuutit piinagialgit hapkunuuna Nunavunmi Mamitingnikkut.
- Tunihiblutik piyakhanik haffumunga maniqami aulaagutinik mamitiidjutikhamik uvalu mamipkaiblutik 80nik Nunavunmiunik attuhingmi ukiumi haffumuuna OTL mamitingnikkut ikayuutit tuniyauyut attautini aviktuqhimayuni Nunavunmi.
- Havaklugit atuqtauyunun hakuginiit uvalu amigaitilaangitigut Inuit imaalu Inuit pitquhiitigut uvlau ilitquhiitigut ikayuutikhat mamitingnigit.
- Havaklugit Inuinangniik havaktiaqqlutik tapkua tunihiyaanganani amigaitunik alakiinik ikayuutinik uvalu kivgaqtuutinik ipigalaingnikkut uvalu mamitpaliayaangini Nunavunmiun aalakiiktunik mamitiidjutinik (maniqami aulaatitiblutik uvalu nunamingni).
- Tunihilugit Nunavummiut aalakiinik piyakhanik hivuraani mamitiivingnun, uvalu piinagialingnik kivgaqtuutinik qanitumun nunamingnun.

- Havaklugit ilagiingnun pihimayunik uvalu Inuit pitquhiinun tugaaqhimalugit mamitiidjutinun upautingit, tapkua quglukhimanikkut kangiqhidjutiqaqtunik, tuniyaulutiklu Inuktut Inuinangnin uqaudjinit uvalu aalat havaktut.
- Ulapiqilugit ipigalaingnikkut atuqtait ukiuqaqtut inuit quglukhimanikkut, ilauyut imaa ikayuqlugit hatumiagutikkut tugaangayumik ilainun, inulgamingnun hingaiyatlu angnanun.
- Akikhiyuumigiangani akituyut inuuhiqinikkut uvalu maniliungnikkut akiit tapkua ilauyut uqaunuhimangitut quglukhimanikkut uvalu ipigalaingnikkut nunavunmi uvalu tapkua tadsa kangiqhimayayut Nunavunmi aaniaqtailinikkut, ilihangnikkut, ilanun kivgaqtuutit, maligaliqinikkut ilauyut auladjutit, uvalu nutaqiugutauvaktut ilanginik Nunavunmiunik ilauqatigiingningmun Nunavunmi maniliungnikkut.

**Naittuq Uniudjutit Ipigalaingnikkut uvalu Quglukhimanikkut Mamitigahuangniq
Nunavunmi**

Naunaitkutani 4 ataani ilaayut naittumik titiraqhimayut tamaita akiit pidjutitqaqtut tukhiutinun tuniyayut Naittumik Uniudjutini. Tunihimayun atunikhait hamanga 2019/20 to 2023/24.

**Naunaitkutaq 4
Nunavunmi Ipigalaingnikkut uvalu Quglukhimanikkut Mamitigahuangniq
Naittumik Atulingniitigut Akiit**

Nunavunmi Ipigalaingnikkut uvalu Quglukhimanikkut Mamitigahuangniq - Naittumik Akiit Ukiungitigut					
Akiit Hulidjutikkut	Ukiunga 1 2019/20	Ukiunga 2 2020/21	Ukiunga 3 2021/22	Ukiunga 4 2022/23	2023/24 uvalu Aulahimaaqtuq
Atugahaq #1: OTL Mamitigahuangikkut Aulaaqtitiyut - Aulagutaat	\$767,280	\$0	\$0	\$0	\$0
Atugahaq #1: OTL Mamitigahuangikkut Aulaaqtitiyut - Aulahimaaqtuq	\$3,594,623	\$3,594,623	\$3,594,623	\$3,594,623	\$ 3,594,623
Atugahaq #2: Nunavunmi Mamitiivikhaq - Aulagutaat	\$2,185,000	\$3,922,500	\$26,534,688	\$ 22,544,688	\$0
Atugahaq #2: Nunavunmi Mamitiivikhaq - Aulahimaaqtuq	\$0	\$0	\$0	\$0	\$10,664,126
Atugahaq #3: Nunalaani Havaktunik Pivalliadjutikharnik	\$2,400,000	\$2,400,000	\$2,400,000	\$2,400,000	\$ 2,400,000
Havaktakhanun Iligiit uvalu Uqaudjinikkut Katimayiit	\$1,496,908	\$1,496,908	\$1,496,908	\$1,496,908	\$0
Attautimut Akiit	\$10,443,811	\$11,414,031	\$34,026,218	\$ 30,036,218	\$16,658,749